

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІОНОЇ ПОЛІТИКИ
УКРАЇНИ**

**НАЦІОНАЛЬНА МУЗИЧНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
імені П. І. ЧАЙКОВСЬКОГО**

ЦЮПАК КАРАБУЛУТ ВІКТОРІЯ АНАТОЛІЇВНА

**ВОКАЛЬНА ТВОРЧИСТЬ ВІТАЛІЯ КИРЕЙКА
У ДЗЕРКАЛІ ЕПОХИ ХХ – ПОЧАТКУ ХХІ століть**

(спеціалізація «Музичне мистецтво»)

СПЕЦКУРС

Творчий керівник: Кабка Геннадій Миколайович

Заслужений діяч мистецтв України,

кандидат мистецтвознавства, доцент

Науковий консультант: Шестеренко Ірина Вікторівна

Кандидат мистецтвознавства, в. о. професора

КИЇВ – 2023

ЗМІСТ

I. Вступ. Мистецтвознавчий концепт осмислення творчої спадщини Віталія Кирейка.

II. Теоретико-методологічні засади виконавської актуалізації вокальної творчості В. Кирейка.

III. Оперна спадщина Віталія Кирейка в контексті епохи XX – початку XXI століть.

IV. Світоглядні парадигми камерно-вокальної спадщини Віталія Кирейка.

V. Список рекомендованої літератури.

I. Вступ. Мистецтвознавчий концепт осмислення творчої спадщини Віталія Кирейка.

1. Актуальність музикознавчого дослідження та популяризації надбань творців національної культури.
2. Переосмислення попередніх наукових здобутків мистецтвознавців та архівних історичних джерел у контексті нових сучасних реалій.
3. Сучасне наукове дослідження вокальної творчої спадщини Віталія Кирейка.
4. Віддзеркалення у творчості митця історичних подій, соціально-політичних та культурних проблем українського суспільства.
5. Значення національно-патріотичної тематики в умовах сучасної війни, розв'язаної російськими окупантами проти України.
6. Перспективи подальшого дослідження творчості Віталія Кирейка.

II. Теоретико-методологічні засади виконавської актуалізації вокальної творчості В. Кирейка.

1. Методологічні підходи у дослідженні творчого матеріалу композитора.
2. Комплексний підхід у сучасному науковому осмисленні вокального здобутку митця.
3. Аналіз композиторського доробку, зокрема вокального.
4. Музично-виражальні засоби та світоглядні парадигми творчості Віталія Кирейка.
5. Перспективи сценічних утілень опер Віталія Кирейка.

III. Оперна спадщина Віталія Кирейка в контексті епохи XX – початку XXI століть.

1. Композиційні і жанрово-драматургічні особливості оперних творів Віталія Кирейка.
2. Втілення композиторського задуму та ідеї в динаміці розгортання музичних подій опер.
3. Стильові моменти в творчій інтерпретації виконавців партій оперного твору.
4. Семантична ідея та її обґрунтування в операх В. Кирейка.
5. Специфіка інтерпретації жіночих образів опер митця.
6. Вокальні втілення образу Мавки з опери-феєрії «Лісова пісня».
7. Драматургія образу Тетяни з опери-драми «У неділю рано».
8. Образи Марусі та Ліліт з опери-феєрії «Марко в пеклі» у проекції дихотомії добра і зла.
9. Музичний портрет Оксани з опери-драми «Бояриня»: втілення найкращих рис українського жіноцтва.
10. Робота над створенням соціально-психологічних портретів персонажів опер.

IV. Світоглядні парадигми камерно-вокальної спадщини Віталія Кирейка.

1. Жанрова амплітуда та стилістика романсів митця.
2. Коло образів та тематика камерно-вокальних творів.
3. Специфіка композиторських музично-виражальних засобів.
4. Актуалізація жанру обробки народної пісні у вокальній спадщині Віталія Кирейка.
5. Семантика образів вокального циклу «Осінній ранок» на слова Марії Губко.
6. Образно-тематичні сентенції романсів Віталія Кирейка 2000-х років.
7. Виконавсько-музикознавча модель інтерпретації невідомих і невиконуваних раніше романсів Віталія Кирейка.
8. Новітні підходи до актуалізації спадщини композитора, співзвучні вимогам часу.
9. Значення вокальної творчості Віталія Кирейка в історії української музичної культури.

V. Список рекомендованої літератури

1. Антонюк В. Г. Ренесанс українського романсу. Дніпропетровськ : Бористен, 1999. № 11. С. 10–13.
2. Антонюк В. Г. Боюся переміни мрії у бутафорію // Кінотеатр. Київ, 2000. № 3(29). С. 14–15.
3. Антонюк В. Г. Вічні ноти корифея. Літературна Україна. 2007. 22 лютого. С. 3.
4. Антонюк В. Г. Оперна Лесіана Віталія Кирейка // Музикознавчі студії Інституту мистецтв Волинського національного університету імені Лесі Українки та Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського : зб. наук. праць. Луцьк, 2011. Вип. 7. С. 5–15.
5. Антонюк В. Г. Розмисли після святкування 85-річчя композитора Віталія Кирейка // Слово Просвіти. 2012. Грудень. URL : www.slovoprosvity.org.
6. Антонюк В. Г. Українська вокальна школа: етнокультурологічний аспект : монографія. 2-ге вид. / КНУКіМ. Київ : Українська ідея, 2002. 144 с.
7. Антонюк В. Г. «Десять українських народних пісень із Полтавщини» Віталія Кирейка у виконавському та науковому досвіді : тези доп. Десятих всеукраїнських наукових фольклористичних читань, присвячених проф. Лідії Дунаєвській. КНУ імені Т. Г. Шевченка. Київ, 2017. С. 13–15.
8. Антонюк В. Г., Шестеренко І. В. Портрет композитора в інтер'єрі часу: Віталій Кирейко // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. Київ, 2016. №2 (31) С. 114–122.
9. Архімович Л. Б. Шляхи розвитку української радянської опери. Київ : Музична Україна, 1970. 376. с.
10. Білозерська О. Патріарх української музики. Інтерв'ю з В. Д. Кирейком // У Києві. 5 травня 2004. С. 1.
11. Єфремова Л. П. «Лісова пісня», опера В. Кирейка. Київ : Мистецтво, 1965. 52 с.

12. Загайкевич М. П. Митець і доба // *Культура і життя*. 5 лютого 1997.
13. Загайкевич М. П. Опера Віталія Кирейка «У неділю рано зілля копала» // *Культура і життя*. 14 серпня 1966.
14. Загайкевич М. П. Після сорокарічного забуття. Опера В. Кирейка «Лісова пісня» на сцені оперної студії Національної музичної академії імені П. І. Чайковського // *Культура і життя*. № 20–21. 11 грудня 1999.
15. Запис передачі «Оперний абонемент» третього каналу українського радіо від 26.08.2012. Ведуча Ірина Пашинська URL : www.gazeta.zn.ua (дата звернення : 20.05.2018).
16. Кирейко В. Д. «Вибрані романси» на вірші вітчизняних та заруб. поетів, Л. Дедюх, методичні рекомендації. 2007. С. 217.
17. Кирейко В. Д. «Я не пристосовувався до того, який і куди дме вітер» [розмову вела О. Мельник] // *Персонал плюс*. 2007. № 5. С. 4.
18. Кирейко В. Д. Доленосна зустріч // *Музика*. 2004. № 2. С. 18.
19. Кирейко В. Д. Народна музика в творчості Л. М. Ревуцького. Народна творчість та етнографія. Київ, 1959. Кн. 1. С. 6–11.
20. Кирейко В. Д. Обробки українських народних пісень для голосу з супроводом фортепіано радянських композиторів : дис. ... канд. мистецтвознавства / Київська державна консерваторія імені П. І. Чайковського. Київ, 1953. 118 с.
21. Кирейко В. Д. Проникливий знавець музичного фольклору. Творчі портрети українських композиторів. Київ : Музична Україна, 2002. С. 3–4.
22. Кирейко В. Д. Спогади про видатного вчителя-творця // *Українське мистецтвознавство*. Київ, 2015. Вип. 15. С. 28–33.
23. Кирейко В. Д. Творець чарівних мелодій (Л. Ревуцькому – 80 років) // *Культура і життя*. 19 жовтня 1969.
24. Кирейко В. Д. Учитель (Л. Ревуцькому – 80 років) // *Робітнича газета*. 1 жовтня 1969.

- 25.Кирейко В. Д. Час іспитів і виживання. Українська культура. Київ, 2001. № 2.
- 26.Кирейко В. Д. Що таке композитор і що таке філармонія // Вечірній Київ. 1996. С. 3
- 27.Козаренко О. В. Національна музична мова в контексті постмодернізму. Тернопіль : 1999. 286 с.
- 28.Козаренко О. В. Феномен української національної музичної мови. Львів : Наукове товариство імені Т. Г. Шевченка, 2000. 286 с.
- 29.Майбурова К. В. Віталій Кирейко. Творчі портрети українських композиторів. Київ : Муз. Україна, 1979. 48 с.
- 30.Національна опера України імені Т. Г. Шевченка : буклет / упоряд. В. Туркевич. Київ, 1997. 65 с.
- 31.Словицька І. Лісова пісня Віталія Кирейка: новорічний подарунок українцям від американського бізнесмена // Вечірній Київ. 6 січня 1999. С. 3.
- 32.Творець чарівних мелодій. Розповіді про видатного композитора сучасності Віталія Кирейка / Упорядник І. В. Лобовик. Київ : Криниця, 2002. 127 с.
- 33.Терещенко А. Нужен ли опере режиссер // Зеркало недели. 15 июня. 1999. URL : https://zn.ua/CULTURE/nuzhen_li_opere_rezhisser.html
- 34.Туркевич В. «Бояриня» Лесі Українки в оперній інтерпретації. Лібрето Василя Туркевича до опери В. Кирейка. Київ : Вид-во Національної опери України імені Т. Шевченка, 2008. 8 с.
- 35.Українка Л. Лісова пісня. Бояриня : [п'єси] / Л. Українка. Київ : Знання, 2018. - 192 с.
- 36.Українка Л. Лісова пісня. Вибране / Л. Українка. Харків :Клуб сімейного дозвілля, 2019. - 52 с. (Перлини української класики).
- 37.Українка Леся. Про мистецтво. Київ : Мистецтво, 1996. 307 с.
- 38.Цюпак Карабулут В. А. Актуалізація жанру обробки народної пісні у вокальній спадщині Віталія Кирейка // Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. Вип. 42. Рівне, 2022. С. 42 – 48.

- 39.Цюпак Карабулут В. А. Камерно-вокальна спадщина Віталія Кирейка 2000-х років: світоглядні парадигми // Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія Мистецтвознавство. Вип. 47. К., 2022. С. 102–109.
- 40.Шестеренко І. В. Нова опера В. Д. Кирейка «Бояриня». Прочитання драми Лесі Українки в контексті часу // Українське музикознавство. Київ, 2006. Вип. 35. С. 283–302.
- 41.Шестеренко І. В. Творчість Віталія Кирейка в курсі історії української музики: Навчально-методичний посібник. Київ : Купріянова О.О., 2008. 428 с.
- 42.Шестеренко І. В. Творчість Віталія Кирейка в аспекті біографічних досліджень. Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства. Львів, 2009. 28 с.
- 43.Шестеренко І. В. Музична мова Віталія Кирейка як вияв української ментальності // Вісник КНУКІМ. Київ, 2010. №23. С. 189–195.
- 44.Шестеренко І. В. Взаємодія митця і соціуму на прикладі творчості Віталія Кирейка // Вісник КНУКІМ. Серія Мистецтвознавство. №22. Київ, 2010. С. 164–170.
- 45.Шестеренко І. В. Принципи біографічних досліджень творчого шляху композиторів. Науковий вісник Національної Музичної Академії України імені П. І. Чайковського. Збірник статей. На пошану Маріанни Давидівни Копиці. Київ, 2013. Вип. 105. С. 166–183.
- 46.Шестеренко І. В. Постать Віталія Кирейка в історії української музики // Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. Вип. 86. К., 2013. С. 168–182.
- 47.Шестеренко І. В. Довгоочікувана вистава // Культура і життя. Київ. 4 липня 2014. №27. С. 10.
- 48.Шестеренко І. В. Віталій Кирейко. Буклет. К. : Спілка композиторів України, 2016. 24 с.

- 49.Шестеренко І. Нові обрії дослідження творчості Віталія Кирейка 2000-х років. Тези Четвертої міжнародної науково-практичної конференції «Україна. Європа. Світ. Історія та імена в культурно-мистецьких рефлексіях». К. : НМАУ імені П. І. Чайковського. 2020. С. 208–212.
- 50.Шестеренко І. В. Синергія творчої спадщини В. Кирейка: до 95-річчя від дня народження. Матеріали П'ятої міжнародної науково-практичної конференції «Україна. Європа. Світ. Історія та імена в культурно-мистецьких рефлексіях». К. : НМАУ ім. П. І. Чайковського. 2021. С. 250–253.
- 51.Шиленко Л. А. Взаємодія новітніх засобів і сценічних прийомів в оперній виставі: світові постановки 2012-2019 років // Актуальні проблеми музичного театру в контексті соціокультурних викликів сучасності: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Київ: Національна музична академія України ім. П. І. Чайковського, 2–3 березня, 2020. С.217–220.
- 52.Шиленко Л. А. Концепції сценічних постановок у сучасному світовому оперному театрі // Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія Мистецтвознавство. Київ, 2019. Вип. 40. С. 128–134.
- 53.Шиленко Л. А. Прийоми сценографічного рішення в постановках опери-феєрії Віталія Кирейка «Лісова пісня» // Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія Мистецтвознавство. Вип.38. Київ,2018. С.89–99.
- 54.Шиленко Л. А. Проблема перекладу оперного лібрето в сучасному музичному театрі // Мистецтвознавчі записки. Київ, 2017. Вип. 32. С. 433–439.
- 55.Шиленко, Л. А. Оперний доробок Віталія Кирейка у режисерських сценічних втіленнях [Дисертація кандидата мистецтвознавства, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка. 17.00.03.]. 2021. 180 с.